

הלימודים החוץ-אקדמיים

האוניברסיטה הפתוחה ממנפת את מאפייניה הייחודיים ומציעה לציבור במקומות שונים בארץ השתלמויות מקצועיות, לימודי תעודה וקורסים להעשרת הידע. כמה מן ההשתלמויות המקצועיות שמציעה האו"פ מוכרות כחלק מהדרישות לתואר ראשון.

תקשורת. השנה נפתחו שני מסלולי לימוד חדשים: התמחות מקצועית בעיתונות ורדיו; פרסום וניהול מותגים. מסלולים אלו מותאמים גם לסטודנטים הלומדים לקראת תואר ראשון בתקשורת. בהשתלמות ייחודית שקיים בית הספר עבור משרד התמ"ת למדו מורים צילום ועריכת וידאו. כן נערכו שלוש תערוכות:

- בתערוכת **סֶלֶב מאחורי המסכה** הוצגו מסכות של ידוענים מתחומי התרבות והחברה בישראל.
- בעמוד הפייסבוק של בית הספר חשיפה נערכה תחרות **צילום אורבני**. התחרות הוירטואלית חשפה עשרות צלמים – מאות תמונות הועלו לעמוד, ומתוכן נבחרה תמונה מנצחת אחת. הצילום המנצח נבחר על ידי צוות השיפוט בראשות הצלם חתן פרס ישראל אלכס ליבק. מאוחר יותר הוצגה התערוכה במבואה של סינמטק תל-אביב.

- באירוע המסורתי לסיום שנת הלימודים, **הפנינג דיגיטלי 2010**, הציגו עשרות בוגרים מעבודותיהם בתחומי עיצוב, אנימציה, סרטים דוקומנטריים ועלילתיים ועוד.

תפנית

תפנית, בית הספר למנהלים ופיננסים, המשיך השנה להרחיב את פעילותו ואת נגישותו. פותחו תחומי תוכן חדשים, ועודכנו קורסים בהתאם למגמות השוק ולהתפתחות מקצועות הניהול. בית הספר קיים גם השנה מיזמים רחבי היקף שחשפו את המשתתפים לאפשרויות הלימוד המגוונות באוניברסיטה הפתוחה. בין הקורסים השנה:

סדנאות לחיילים משוחררים: בית הספר זכה במכרז סדנאות לחיילים ערב שחרורם מהצבא, להקניית מיומנויות הנחוצות לעולם העבודה ולתחום ההשכלה.

סדנאות לעולים ולחיילים בודדים: סדנאות הכנה לאזרחות מוצעות לעולים חדשים ולחיילים בודדים לקראת שחרורם מהצבא, כדי להקל עליהם את ההשתלבות בחיים האזרחיים. הסדנאות מקנות ידע חיוני על העולם האקדמי ועל שוק העבודה, ומטפחות מוטיבציה לפנייה למסלול האקדמי ככלי חיוני להשתלבות עתידית בשוק העבודה.

כמדי שנה, גם בתש"ע הוכשרו יותר מ-1500 חיילים בסדנאות אלו, שהן פרי שיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית, עם צה"ל, עם קרן גרוס ועם קרן אסתר המלכה.

מערך לימודי ההמשך (מעל"ה)

מערך לימודי ההמשך מאגד בתוכו את בתי הספר **אסכולות, חשיפה, תפנית, תפנית, דיפלומה, דיאלוג ומירב**. בתש"ע הורחב תמהיל הקורסים המוכרים לצורך נקודות זכות לתואר אקדמי של האו"פ. בכל הקורסים של המערך למדו 19,850 תלמידים מהמגזר הפרטי. גם השנה נמשכה הפעילות הענפה בפריפריה והועמקו הקשר ושיתוף הפעולה עם המגזר החרדי. השנה הותקנה והוטמעה מערכת Call Center לבתי הספר של מערך לימודי ההמשך. כמו כן נבנתה מערכת היצע קורסים אינטרנטית עבור מוקדי המכירות של מערך לימודי ההמשך (מעל"ה), הקשורה ליתר המערכות הממוחשבות של המערך ומציגה את היצע הקבוצות בהתאם לשדות חיפוש, לשם מתן מידע למתעניינים.

אסכולות

באסכולות, בית הספר ללימודים רב-תחומיים ולתרבות הדעת, היו השנה כ-15,000 הרשמות. הוצעו קורסים חדשים בתחומים שונים. הקורס "ממשל ואסטרטגיה" משך 400 לקוחות והיה בין קורסי הדגל. השנה גם הקלטנו (לבקשת הקהל) את המפגשים והעלנו אותם לאתר הבית של המערך. היצע המקומות בקורס "טרום בכורה בקולנוע" התרחב גם השנה ועל אף הקבוצות החדשות שנפתחו, הביקוש נותר עדיין גבוה מן ההיצע. סה"כ למדו בקורס זה השנה 1,836 תלמידים.

השנה נפתחו מרכזי לימוד בראשון-לציון, חולון, גני-תקווה וקריית-מוצקין.

בית אילה: שלוחת בית אילה שוכנת בבית הנדבנית אילה זקס-אברמוב. המבנה נותר בצורתו המקורית, כבית מגורים, וכיתות הלימוד ממוקמות בחדרי האירוח והמגורים של המשפחה, כך שנוצרת במקום אווירה אינטימית ונינוחה. השנה הוצעו בבית אילה 44 קורסים. שתי סדרות נערכו באווירת הטרקלין הייחודית: הסלון הספרותי והסלון המוזיקלי. התארחו בהן אמנים וסופרים מן המעלה הראשונה.

חשיפה

חשיפה, בית הספר לאומנויות התקשורת, הטלוויזיה והמולטימדיה, מקיים מסלולי לימוד שחלקם מוכרים לנקודות זכות לתואר ראשון באקדמיה והוא שותף למרכז ללימודי

חיילים מצטיינים משוחררים, שלימודיהם ממומנים בשוברים שצה"ל מעניק להם. בית הספר זכה גם השנה במרכזים של משרד החוץ ושל משרד ראש הממשלה, להוראת השפה המדוברת בארץ היעד ותרבותה לבני משפחות של שליחים – לקראת נסיעתם – ולהכשרת ילדי השליחים לשיטת הלימוד הנהוגה בבתי הספר האמריקניים ברחבי העולם. כמו כן זכה בית הספר במרכז של צה"ל לאנשי קבע וחיילים משוחררים, וכיום דיאלוג הוא הספק היחיד של קורסים לאנגלית ושפות אחרות לצה"ל.

מירב

מירב, ביה"ס לרפואה משלימה בשיתוף "מכבי טבעי", המשיך להרחיב את פעילותו בקרב הציבור החרדי וכן הציע מסלולי לימוד ובהם קורסים המקנים נקודות זכות אקדמיות. תלמידי שנה ב בכל מגמות הכשרת המטפלים טיפלו השנה בהתנדבות בילדים ממגוון עמותות של בתי ספר ומוסדות, כגון עלם (נוער בסיכון), בית החולים אברבנאל (בית חולים לפגועי נפש) וכפר עופרים (מוסד לאוטוטיסטים). בוגרי שנה ב במגמת רפלקסולוגיה משתתפים במחקר של "מכבי שירותי בריאות" הבודק את השפעת הטיפול הרפלקסולוגי על האיזון של חולי סוכרת. כן טופלו נשים חרדיות שהן אמהות עם צרכים מיוחדים (בשיתוף פעולה עם עיריית בני-ברק), ילדים עם לקויות למידה בכפר הירוק ובחטיבת ביניים ברמת-השרון ועוד.

בית הספר לטכנולוגיה

בית הספר לטכנולוגיה של האוניברסיטה הפתוחה מכשר הנדסאים וטכנאים בתחומים אלה: אלקטרוניקה, חשמל, תוכנה ותעשייה וניהול.

פיתוח ועדכון של קורסים

עבודת התרגום והעריכה של מהדורתו החמישית של הספר **מעגלים מיקרואלקטרוניים** (פרי עטם של א' סדרה וק' סמית), עומדת לפני סיומה. הספר יחליף חומרי לימוד שהתיישנו בשני קורסים מרכזיים במגמת הנדסאי אלקטרוניקה.

פיתוח חומרי לימוד למיזמי מל"מ (המרכז הישראלי להוראת הטכנולוגיה והמדעים ע"ש עמוס דה שליט)

בית הספר לטכנולוגיה (יחד עם מט"ח) השלים את הכנת ספר הלימוד ומדריך הלמידה למיזם מערכות ספרתיות לתלמידי תיכון. כמו כן הושלמו רוב חומרי הלימוד בארבעה מיזמים

קורס למנהלים בחברת "מקורות", חברת המים הלאומית: הקורס העשיר את הידע האקדמי והמעשי של המנהלים המשתלמים, שבאו מתחומי ניהול שונים: מנהלי מחלקות טכניות ומנהלים אדמיניסטרטיביים. הקורס הוא חלק מתהליך פיתוח מנהלים במקורות והוא חשוב ויוקרתי עבור הנהלת הארגון.

קורס דירקטורים מטעם הסוכנות היהודית: בקורס, שנועד להקנות ידע תאורטי ויישומי לדירקטורים, השתתפו כ־50 עובדים הממלאים תפקידי דירקטורים (או עתידים למלא אותם) בחברות שונות של הסוכנות היהודית.

ניהול פרויקטים: זהו תחום מתפתח בבית הספר תפנית ובחודשים האחרונים הביקוש לו גדל, הן מצד ארגונים ממשלתיים והן מצד ארגונים עסקיים.

ליווי תהליך בניית אמנת שירות בעיריית נתניה: תפנית מלווה את התהליך כשנה ובונה את האמנה יחד עם צוות מקצועי.

תפניטק

תפניטק, בית הספר למחשבים, מאופיין בגישה הרואה את העובד במרכז העשייה. מערך ההדרכות בבית הספר מאפשר גם לחסרי רקע בתחום המחשבים להיכנס בשערי הטכנולוגיה ומספק אפיקי התעדכנות נוחים למבקשים להכיר את החידושים. במימון משרד התמ"ת, התקיימו השנה ברחבי הארץ קורסי הסבה לאקדמאים מפוטרי הייטק, שהותאמו לביקוש לעובדים בשוק העבודה בתחומי התוכנה והתקשורת. המיזם הייחודי של הכשרת חרדים יוצאי כולל לתחום תכנות מחשבים כדי לשלבם בתעשייה, נמשך השנה ועומד לפני סיומו.

דיפלומה

דיפלומה, בית הספר ללימודי תעודה והסמכה, מציע מסלולים להכשרה מקצועית ולהכנה למבחני הסמכה במגוון תחומים ובהם תיירות, פיננסיים, עיצוב ונדל"ן. במגזר החרדי המשיך בית הספר גם השנה את פעילותו הענפה במכללת "בית רבקה" בכפר חב"ד וכן בעיר בני-ברק דרך מחלקת הרווחה של העירייה.

דיאלוג

דיאלוג, בית הספר לשפות, הציע מגוון קורסים לקהל הרחב ולארגונים עסקיים. השנה חל גידול בהיקפי שעות ההוראה בקורסים באנגלית ובערבית. בין היתר לומדים בקורסי השפות

היחידה להשתלמות עובדי הוראה קיימה השנה במרכז הלימוד בגבעת חביבה קורס להכשרת אנשי דת מוסלמים לתפקידי מנהיגות בקהילה. בתמונה נראים נגיד האו"פ, לורד הארי וולף ויו"ר אגודת היידים בארצות הברית, מלקולם תומפסון, עם אחדים ממשתתפי התוכנית.

בוגרים ומקבלי תעודות הסמכה

תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	
62	57	46	הנדסאי/טכנאי
19	18	22	משלימים ובוגרי הנדסאים במוסדות אחרים
153	326	214	מורים לטכנולוגיה ובוגרי הכשרה מקצועית
234	401	282	סה"כ

היחידה להשתלמות עובדי הוראה

היחידה להשתלמות עובדי הוראה קיימה בשנת הלימודים תש"ע קורסים והשתלמויות עבור מערכת החינוך במסלולים זהים לאלו של השנים הקודמות ועליהם נוספו השתלמויות שמקורן במכרזים חדשים וכן בתהליכי שינוי ומיזמים חדשים במערכת החינוך.

פרויקטים חדשים

השתלבות האוניברסיטה הפתוחה ברפורמת "אופק חדש". את רפורמת "אופק חדש" הנהיג משרד החינוך

אחרים הנמצאים בפיתוח, ביניהם שתי גירסאות (עבור ג'אווה וסי-שארפ) של ספר הלימוד בשפה העברית **תכנות בסביבת האינטרנט**. ספר זה אמור לראות אור גם בשפה הערבית.

המשך הכשרת עובדים של חברת חשמל לתואר הנדסאי חשמל

מחוזרים ב רג של עובדי חברת החשמל, הלומדים לתואר הנדסאי חשמל בבית הספר לטכנולוגיה מתקדמים לסיים לימודיהם. מחוזר ב (כ-35 סטודנטים) ישלים את לימודיו עד סוף שנת 2010.

נתוני הרשמה (מספר סטודנטים)

תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	
1,567	1,456	1,348	מסלולי הנדסאי/טכנאי (כולל מסלול משולב)
153	326	214	מסלול הכשרה מקצועית והשתלמויות
1,720	1,782	1,562	סה"כ

בעיקר כדי לתת הזדמנות לשינוי משמעותי במערכת החינוך (שיפור הישגי התלמידים, טיפוח תלמידים מתקשים ומצטיינים, שכר הוגן למורים, חיזוק מעמד המורה בחברה וזמן איכות לכל תלמיד). המורים המלמדים ב"אופק חדש" מחויבים להשתלב על בסיס קבוע בלמידה ובפיתוח מקצועי. בתש"ע קיימנו השתלמויות לפיתוח מקצועי של מורים בתוכנית זו וקורסים לפיתוח בעלי תפקידים (מורים חונכים, רכזים פדגוגים, סגני מנהלי בתי ספר), וכן השתלמויות פדגוגיות בהערכה בית ספרית, דרכי הוראה ולמידה ועוד.

פיתוח קורס להכשרת מנהלי בתי ספר. היחידה זכתה במרכז לפיתוח קורס ייחודי ועתיר שעות להכשרת מנהלים לבתי ספר בישראל. בשנה החולפת נבנתה התוכנית, המתייחדת באינטגרטיביות שלה ובשילוב התקשוב בהפעלתה. בשנת הלימודים הבאה היא אמורה לצאת אל הפועל.

הפעלת מרכז להכשרת מורים לעבודה עם תלמידים לקויי למידה. בשיתוף עם משרד החינוך ובאישורו קיימה היחידה לעובדי הוראה מסלולים להכשרת מורים מומחים בתחום לקויות למידה ודרכי אבחון:

- בלימודי תעודה להכשרת מורים לתפקיד מורה-מאבחן תפקודי למידה (מת"ל) למדו בשנת תש"ע 45 מורים בשלושה קורסים, ובכך הגיעה לסיומה תוכנית ההכשרה התלת-שנתית.
- תוכניות הדרכה לסגלי הוראה ולמאבחני תפקודי למידה העובדים במערכת החינוך.
- קורס להכשרת מורים להוראה מתקנת, קורס דו-שנתי בהיקף של 180 שעות כולל פרקטיקום.
- קורס למעריכי תפקודי למידה שנה ג, כולל קבוצת לומדים במגזר הערבי וקבוצה במגזר הבדואי.

בית דניאל

כמיטב המסורת של בית דניאל התקיימו במקום גם בשנת תש"ע פעילויות של גופים מוזיקליים שונים, לצד סופי שבוע מוזיקליים המוצעים לציבור הרחב. כמו כן התקיימו מגוון פעילויות בעלות אופי מיוחד של גופים מסוגים שונים, ובהן סדנאות, כנסים, קורסים, מפגשים וימי עיון.

עם החברות והארגונים שפעלו השנה בבית דניאל נמנים בין היתר חברות היי-טק, חברות תעשייתיות, מסחריות ופיננסיות, גופים של השלטון המקומי ומוסדות אקדמיים.

השנה נרכשה והוטמעה מערכת ממוחשבת, שבאמצעותה יכולים להתנהל כל תהליכי הליבה בבית דניאל, ובכללם ניהול לקוחות, לוח זמנים של האירועים, תהליך התקשרות עם לקוח, כתב כמויות סופי והקצאת עובדים הנדרשים לאירועים.

שיפוץ בית לנגה

כמתוכנן, בוצעו השנה עבודות באחד המבנים של בית לנגה – בית המרכבות – במטרה להכשיר לפעילות שלושה חללים. העבודות צפויות להסתיים במהלך החודשים הקרובים, ומבצעת אותן המועצה לשימור אתרים בשיתוף עם האו"פ. לשם הפעלת המבנה החדש נדרשות עדיין עבודות של פיתוח שטח וסביבה. הכשרת חללים במבנה הזה עבור הפעילות של בית דניאל תקל על מצוקת המקום הקיימת היום במתחם.

בית המרכבות המשופץ במתחם בית דניאל.